

št.: 007-91/2016/1

Na podlagi prvega odstavka 5. člena Uredbe o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007-2013 (Uradni list RS, št. 41/07, 17/09, 40/09, 3/10, 31/10, 79/10 in 4/13), 2. člena Zakona o spremembah Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 12/14), Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999 s spremembami, Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1783/1999, Uredbe (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999, Uredbe Sveta (ES) št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 o ustanovitvi Kohezijskega sklada in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1164/94, Uredbe Komisije (ES) št. 1828/2006 z dne 8. decembra 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu s spremembami ter Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj izdaja ministrica brez resorja za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo Alenka Smerkolj

Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2007-2013

Alenka Smerkolj
ministrica brez resorja, pristojna za razvoj, strateške projekte in kohezijo

V NAVODILIH UPORABLJENE KRATICE

NSRO – Nacionalni strateški referenčni okvir 2007-2013

OP ROPI – Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013

OP RR – Operativni program krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013

OP RČV - Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013

ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj

ESS – Evropski socialni sklad

KS – Kohezijski sklad

NPU – neposredni proračunski uporabnik

OU – organ upravljanja za sklade evropske kohezijske politike

OzP – organ za potrjevanje za sklade evropske kohezijske politike

RO – revizijski organ za sklade evropske kohezijske politike

IKT – Informacijsko-komunikacijska tehnologija

ISARR - referenčni informacijski sistem za spremljanje, poročanje in izvajanje operativnih programov

NRP – načrt razvojnih programov

Verzija	Datum	Opomba/sprememba strani oz. poglavja	Komentar
1.00	10.12.2009	/	/
1.10	3.12.2010	Posodobitev celotnih Navodil	/
1.20	23.3.2012	Dopolnitev navodil skladno s priporočili iz končnega revizijskega poročila UNP: "Poročilo o opravljeni reviziji dela sistema upravljanja in nadzora pri posredniškem telesu Ministrstvo za gospodarstvo za OP RR za obdobje 2007-2013", z dne 1.3.2012	/
1.30	1.10.2014	Dopolnitev navodil	/
1.40	14.10.2016	Dopolnitev navodil s stroški za instrumente finančnega inženiringa	/

KAZALO

UVOD	5
I. DEL: SPLOŠNE DEFINICIJE IN PRAVILA	6
1 SPREMLJANJE IN EVIDENTIRANJE OPERACIJE	7
2 OBDOBJE UPRAVIČENOSTI STROŠKOV	7
3 DOKAZILA O UPRAVIČENIH STROŠKIH IN IZDATKIH	8
DEL II: VRSTE STROŠKOV	10
4 INVESTICIJE	10
4.1 Nakup in gradnja nepremičnin	10
4.2 Nakup zemljišč	12
4.3 Napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva	12
4.4 Investicije v neopredmetena sredstva	14
5 STROŠKI UPORABE OSNOVNIH SREDSTEV	14
5.1 Amortizacija nepremičnin in opreme	14
6 STROŠKI PLAČ IN POVRAČIL STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM	15
6.1 Stroški plač	15
6.2 Stroški sužbenih potovanj	17
7 POSREDNI STROŠKI	17
8 STROŠKI INFORMIRANJA IN OBVEŠČANJA JAVNOSTI	21
9 DAVEK NA DODANO VREDNOST (DDV)	22
10 STROŠKI ZUNANJIH STORITEV	23
11 INSTRUMENTNI FINANČNEGA INŽENIRINGA	24
DEL III: POSEBNOSTI POSAMEZNIH SKLADOV	26
12 KOHEZIJSKI SKLAD	26
12.1 Stroški načrtovanja in priprave operacij	26
12.2 Posredni (operativni) stroški	26
12.3 Stroški priprave gradbišča in gradnje	26
12.4 Stroški nakupa zemljišč v državni oz. občinski lasti ali v lasti organizacije, pristojne za izvajanje operacije	26
12.5 Stroški nakupa zazidalnih zemljišč	27
12.6 Stroški nakupa nezazidalnih zemljišč	27
12.7 Izdatki za nakup ali izdelavo naprav ali opreme	27
12.8 Stroški izgradnje parkirišč	28
12.9 Neupravičeni stroški	28

13	EVROPSKI SOCIALNI SKLAD	28
13.1	Neupravičeni stroški	28
14	EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ.....	29
14.1	Neupravičeni stroški	29

Uvod

Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju »Navodila«) opredeljujejo vrste upravičenih stroškov, dokazila za njihovo upravičenost in metodologijo za njihov izračun.

Navodila veljajo za vse udeležence, ki so vključeni v izvajanje naslednjih operativnih programov v programskem obdobju 2007-2013:

- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013;
- Operativni program krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013;
- Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013.

Navodila so sestavljena iz treh delov:

- Del I (Splošne definicije in pravila) – splošna pravila o upravičenih stroških, obdobju upravičenosti, dokazovanju stroškov in hranjenju dokumentacije
- Del II (Vrste stroškov) – opredelitev vrst upravičenih stroškov, splošna in specifična pravila o upravičenih stroških ter dokazovanje stroškov;
- Del III (Posebnosti posameznih skladov) – posebnosti po posameznih skladih, določenih z evropskimi uredbami

Navodila pričnejo veljati z dnem podpisa ministra, odgovornega za delo OU. Enak postopek velja za spremembe in dopolnitve navodil. Izjema od navedenega velja za področje instrumentov finančnega inženiringa, kjer navodila opredeljujejo razlago regulatornega okvira evropske kohezijske politike, in navodila pričnejo veljati skladno z veljavnostjo regulatornega okvira evropske kohezijske politike za področje instrumentov finančnega inženiringa. Spremembe navodil se označujejo z oznakami verzija 00/leto00 in s povzetkom vsakokratnih sprememb v prilogi navodil. Navodila se objavijo na spletni strani www.eu-skladi.si.

I. DEL: Splošne definicije in pravila

Stroški so zneski, ki se pojavljajo pri nastajanju in razpečevanju poslovnih učinkov. Stroški so stroški materiala, stroški storitev, stroški amortizacije, stroški dela, stroški dajatev, ki so neodvisne od poslovnega izida in niso vezane na posamezne stroške, lahko tudi finančni stroški (v glavnem stroški danih obresti).

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanj dolgov (na primer zaradi zaračunanih obresti). Razvrščajo se na poslovne odhodke (npr. nabavna vrednost prodanega blaga), finančne odhodke (npr. zaračunane obresti financirjev) in druge odhodke (npr. denarne kazni).

Izdatek je zmanjšanje sredstev v denarni obliki, izdatki so lahko gotovinski ali brezgotovinski.

Odhodki se za namene poročanja izkazujejo skupaj s stroški.

Upravičeni stroški in izdatki predstavljajo tisti del oziroma vrsto celotnih stroškov in izdatkov operacije, ki jih organ upravljanja ali posredniško telo potrdi v pogodbi o sofinanciranju, pri čemer vir financiranja ni pomemben.

Stroški in izdatki so upravičeni, če:

- so z operacijo neposredno povezani, so potrebni za njeno izvajanje in so v skladu s cilji operacije;
- so dejansko nastali: za dela, ki so bila opravljena; za blago, ki je bilo dobavljeno; oziroma za storitve, ki so bile izvedene;
- so pripoznani v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika; nastanejo in so plačani v obdobju upravičenosti;
- temeljijo na verodostojnih knjigovodskih in drugih listinah in
- so izkazani v skladu z veljavnimi pravili Skupnosti in nacionalnimi predpisi.

Če so stroški in izdatki upravičeni, se sredstva izplačajo iz sredstev državnega proračuna za kohezijsko politiko (evropska in nacionalna sredstva oziroma EU del in SLO del), sredstev občinskega proračuna in ostalih javnih virov financiranja.

Upravičeni stroški, ki se lahko financirajo iz sredstev kohezijske politike, so **po namenu** razdeljeni na:

1. Investicije v opredmetena osnovna sredstva: nakup in gradnja nepremičnin, nakup zemljišč, napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva; ter v neopredmetena sredstva ALI stroške uporabe osnovnih sredstev (stroški amortizacije)
2. Stroške plač in povračil stroškov v zvezi z delom
3. Posredne stroške
4. Stroške informiranja in obveščanja javnosti
5. Davek na dodano vrednost (DDV)
6. Stroške zunanjih storitev

Upoštevati je treba predpise Skupnosti in nacionalne predpise. Glavni dokumenti so:

- Uredba Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. 7. 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu z vsemi spremembami;
- Uredba (EK) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj z vsemi spremembami;
- Uredba (EK) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2006 o Evropskem skladu za socialni sklad z vsemi spremembami;
- Uredba (EK) št. 1084/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. 7. 2006 o ustanovitvi Kohezijskega sklada z vsemi spremembami;
- Uredba Komisije (ES) št. 1828/2006 z dne 8. 12. 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter Uredbe (EK) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj z vsemi spremembami;
- pravila, ki urejajo državne pomoči;
- zakonodaja s področja javnih naročil;
- davčna zakonodaja;
- zakonodaja s področja računovodstva in računovodske standarde;
- delovna zakonodaja;
- in druga ustrezna zakonodaja.

Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so že bili povrnjeni iz katerega koli drugega vira, ni dovoljeno. V tem primeru bo zahtevano vračilo že izplačanega zneska sofinanciranja. Če je dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov namerno, se bo obravnavalo kot goljufija. V vsakem primeru bo treba ustrezní znesek sofinanciranja vrniti. Vrnjeni zneski bodo za upravičenca izgubljeni.

1 Spremljanje in evidentiranje operacije

60. člen Uredbe 1083/2006/ES določa, da upravičenci in drugi organi, ki so udeleženi v izvajanju operacij, vodijo ločeno računovodstvo ali ustrezno računovodsko kodo za vse transakcije v zvezi z operacijo, ne glede na nacionalna računovodska pravila.

Upravičenec, ki ne vodi knjig za operacijo po ustrezni računovodski kodi, iz svojih poslovnih knjig ne more ločeno izpisati evidenc samo za posamezno operacijo. Zato mora zaradi zagotavljanja ločenega vodenja knjig za operacijo upravičenec voditi *druge pomožne knjige*.

2 Obdobje upravičenosti stroškov

Stroški so upravičeni, če so nastali v obdobju od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2015 in znotraj obdobja upravičenosti, določenega s pogodbo o sofinanciranju za posamezno operacijo. OU oziroma Evropska komisija določi obdobje upravičenosti izdatkov v odločitvi o potrditvi instrumenta oziroma v odločbi/sklepu o dodelitvi sredstev.

Operacije, ki so že zaključene pred izdajo sklepa o izbiri operacije, odločbe OU o dodelitvi sredstev ali sklepa EK o potrditvi projekta, niso upravičene do sofinanciranja.

Pri operacijah, ki imajo značaj državnih pomoči, obdobje upravičenosti izdatkov za operacijo prične skladno z opredelitvijo v veljavnih shemah državnih pomoči.

Če je bila odločitev o dodelitvi sredstev iz sredstev evropske kohezijske politike izdana v okviru Enotnega programskega dokumenta za Republiko Slovenijo za obdobje 2004-2006, se kot upravičeni izdatki štejejo tisti izdatki, kjer:

- so bile aktivnosti operacije pričete pred 01.01.2007 in
- je plačilo računa izvajalcu izvedeno po 01.01.2007, pri čemer
- se operacija ni zaključila pred 01.01.2007.

Da bi določili datum zaključka operacije, je pomembno upoštevati, da morajo biti vsa plačila, da bi bila upravičena, izvršena do datuma zaključka operacije. Priporočamo, da obdobje trajanja operacije vključuje čas za izvedbo glavnih projektnih dejavnosti ter tudi čas za administrativni zaključek operacije, da bi zagotovili, da so upravičene vse dejavnosti, ki so povezane s pripravo zadnjega vmesnega in zaključnega poročila.

V skladu s 56. členom Uredbe (ES) 1083/2006 se mora program zaključiti 31. decembra 2015.

3 Dokazila o upravičenih stroških in izdatkih

Dokazila

Dokaz, da je strošek oziroma izdatek nastal, sta račun in dokazilo o plačilu upravičenca, ki dokazuje, da je bil račun dejansko plačan (kopija transakcijskega računa upravičenca ali druga knjigovodska listina enakovredne narave).

Za namen opravljanja upravljalnih preverjanj v skladu s 13.čl. Uredbe 1828/2006/ES upravičenci ob izdaji zahtevka za izplačilo stroškov predložijo:

- **obvezna dokazila, kot so opredeljena v II. delu navodil** po posameh vrstah stroškov (Upravičenec dostavi originalno dokumentacijo, ki jo skrbnik pogodbe fotokopira in označi »kopija je enaka originalu«, ter vrne originalno dokumentacijo upravičencu ALI fotokopije verodostojnih knjigovodskih listin, ki so ustrezno označene. Ustrezna oznaka je pečat »kopija je enaka računu« oziroma potrditev s strani odgovorne osebe upravičenca po nacionalni zakonodaji):
 - dokazila o upravičenosti stroška: dokazila so verodostojne listine (pogodbe, dokazila o opravljenem postopku in druge podlage za izstavitvev računa);
 - računi oziroma verodostojne knjigovodske listine;
 - dokazila o plačilu (izjema so plačila investicijskih transferov občinam in posrednim proračunskim uporabnikom po 23. členu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 Ur.l.RS št. 96/10 s spremembami – za takšne primere se upravljanja preverjanja v skladu s 13. čl. Uredbe 1828/2006/ES opravijo po izvedenih izplačilih iz državnega proračuna, vendar pred posredovanjem zahtevka za povračilo na Ministrstvo za finance).

Podpisniki dokumentacije se navedejo ob prvem posredovanju zahtevka za izplačilo oz. ob vsakokratnem zahtevku, če se le-ti spremenijo.

Poboti (kompenzacije)

Poboti se lahko izvajajo samo za poslovne terjatve in obveznosti.

Pri plačilu s pobotom mora upravičenec z verodostojnimi listinami izkazati tudi zapadlo terjatev, ki jo uveljavlja pri pobotu, čeprav ne obstaja neposredna povezava z operacijo, ki je sofinancirana iz evropskih kohezijskih sredstev.

Kot ustrezno dokazilo za upravičenost izdatka je treba priložiti:

- a) pri pobotih, ki jih izvedejo upniki/dolžniki sami:
 - račun,
 - medsebojni sporazum o pobotu, s potrdilom vseh udeleženih, ki mora vsebovati najmanj: številko računov, ki se zapirajo, znesek za katerega se zapira posamezni račun, datum izdaje in zapadlosti računa,
 - izpis iz transakcijskega računa, iz katerega je razvidno plačilo s pobotom,
 - dokazilo o verodostojnosti terjatev upravičenca.

- b) pri pobotih, ki so izvršeni preko pooblaščne organizacije (obvezni ali prostovoljni pobot):
 - račun,
 - izpis prijave pobota in poročilo o rezultatih pobota (iz dokumentov morajo biti razvidne številke računov in zneski za katere se le-ti zapirajo),
 - izpis iz transakcijskega računa, iz katerega je razvidno plačilo s pobotom,
 - dokazilo o verodostojnosti terjatev upravičenca.

Hramba in vpogled v dokazila

Upravičenci morajo zagotoviti hrambo in vpogled v dokumentacijo operacije za kontrole in revizijske postopke skladno s pravili skupnosti (90. člen Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006) in z Navodili OU o hranjenju dokumentacije.

90. člen Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999 določa, da morajo biti vsi dokumenti o izdatkih in revizijah operativnega programa na voljo Evropski komisiji in Evropskemu računskemu sodišču:

- a) v obdobju treh let po datumu zaključitve operativnega programa;
- b) v obdobju treh let po datumu, ko je prišlo do delne zaključitve operativnega programa.

Del II: Vrste stroškov

4 Investicije

4.1 Nakup in gradnja nepremičnin

❖ Splošno pravilo

Nakup in gradnja nepremičnin sta upravičeni do sofinanciranja, če obstaja neposredna povezava med nakupom in ciljem aktivnosti v operaciji in če ta navodila in odločitev o potrditvi instrumenta ne določajo drugače.

❖ Posebna pravila

2. odstavek 11. člena Uredbe (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999 določa, da nakup infrastrukture, nepremičnin in opreme ni upravičen do prispevka iz ESS. Izjema je nakup infrastrukture, nepremičnin in opreme v okviru omejitev, ki veljajo za dopolnilno financiranje.

4.1.1 Nakup zgradb

❖ Pogoji

Če med nakupom nepremičnine in ciljem sofinancirane operacije obstaja neposredna povezava, predstavlja plačilo nepremičnine upravičen izdatek, pod naslednjimi pogoji:

- cena za nakup nepremičnine ne presega tržne vrednosti, določene v poročilu uradno priznanega cenilca oz. ocenjevalca nepremičnin (gospodaren nakup);
- za izgradnjo, adaptacijo ali nakup zgradbe v zadnjih desetih letih niso bila dodeljena nepovratna javna sredstva ali nepovratna sredstva Skupnosti, ki bi pomenila podvajanje pomoči, ko gre za sofinanciranje nakupa iz sredstev kohezijske politike;
- izdano je ustrezno gradbeno dovoljenje za načrtovano dejavnost ali pisna zaveza upravičenca, da ga bo v določenem roku pridobil;
- namenska raba nepremičnine mora biti zagotovljena najmanj 5 let po koncu operacije;
- zgradba je zgrajena v skladu z nacionalnimi predpisi.

V okviru izdatkov za nakup nepremičnine davek na nepremičnine ni upravičen strošek.

❖ Dokazila:

- cenitveno poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco oz. ocenjevalca nepremičnin;
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa oz. v drugih primerih s podpisom, overjenim pri notarju, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo;

- izpis iz zemljiške knjige, ki ne sme biti starejši od enega meseca od predložitve ZZI, iz katerega je razvidno, da je predlog vložen oziroma potrjen in da ni nobenega drugega predloga za vpis v zemljiško knjigo, ki bi imel prednostni vrstni red in bi predlagatelju onemogočal vknjižbo lastninske pravice brez bremen;
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca, da za stavbo, ki je predmet nakupa, v zadnjih desetih letih ni bilo dodeljenih javnih nepovratnih sredstev ali nepovratnih sredstev Skupnosti, ki bi pomenila podvajanje pomoči, ko gre za sofinanciranje nakupa iz sredstev kohezijske politike;
- dokazilo o plačilu kupnine.

4.1.2 Gradnja nepremičnin

Izdatki za gradnje lahko vključujejo plačila za vse dejavnosti v zvezi s pripravo in izvedbo gradbenih del, vključno s projektno in investicijsko dokumentacijo.

❖ Pogoji:

- nepremičnina se bo uporabljala za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji;
- pridobljena so bila vsa dovoljenja za gradnjo nepremičnine, razen v primeru gradnje po FIDIC rumeni knjigi;
- upoštevati je treba veljavno Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (to ne velja za zasebni sektor);
- upoštevati je treba zakonodajo in predpise s področja graditve objektov;
- če zemljišče, na katerem bo stavba zgrajena, ni v lasti upravičenca, mora biti med upravičencem in lastnikom zemljišča sklenjena pogodba o najemu, pogodba o ustanovitvi stavbne pravice ali koncesijska pogodba (s trajanjem najmanj 5 let po zaključku projekta);
- izbor izvajalcev mora biti izveden skladno s postopki javnega naročanja, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje.

❖ Dokazila:

- dokazilo o lastništvu zemljišč, kopija sklenjene pogodbe o najemu, pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice ali koncesijske pogodbe;
- gradbena dovoljenja;
- dokumentacija v postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi o dodelitvi sredstev;
- pogodbo o gradbenih delih;
- potrjene posamezne gradbene situacije (račune s specifikacijami opravljenih dejavnosti in porabljenega materiala);
- končno poročilo/končno izjavo (če je v pogodbi predvidena);
- uporabno dovoljenje ali potrdilo o prevzemu;
- dokazilo o plačilu situacij.

4.2 Nakup zemljišč

❖ Splošna pravila

Nakup stavbnega zemljišča je upravičen do sofinanciranja iz ESRR in KS pod naslednjimi pogoji:

- med nakupom zemljišča in cilji sofinancirane operacije mora obstajati neposredna povezava;
- ga potrdi organ upravljanja (v primeru velikih projektov ga poleg OU potrdi tudi EK) z odločbo oz. sklepom o potrditvi operacije;
- izdatki nakupa zemljišča ne smejo predstavljati več kakor 10 % skupnih upravičenih stroškov in izdatkov operacije; v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih lahko OU za operacije, povezane z ohranjanjem okolja, dovoli višji delež;
- od uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco ali pooblaščenega uradnega organa pridobljeno potrdilo oz. poročilo, ki opredeljuje, da cena zemljišča ne presega tržne vrednosti.

Pri operacijah, ki se izvajajo po pravilih državnih pomoči, je upravičenost izdatkov nakupa zemljišč določena v prijavljeni shemi državne pomoči.

Pri operacijah, kjer je predmet sofinanciranja tudi nakup zemljišča, se obračun deleža, ki ga predstavlja nakup zemljišča, vključi v zadnji zahtevek za povračilo, saj je le na ta način možen natančen in pravilen izračun tega deleža.

❖ Dokazila:

- cenitveno poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco oziroma ocenjevalca nepremičnin;
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa oz. v drugih primerih s podpisom, overjenim pri notarju, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo;
- izpis iz zemljiške knjige, ki ne sme biti starejši od enega meseca od predložitve ZZI, iz katerega je razvidno, da je predlog vložen oziroma potrjen in da ni nobenega drugega predloga za vpis v zemljiško knjigo, ki bi imel prednostni vrstni red in bi predlagatelju onemogočal vknjižbo lastninske pravice brez bremen;
- dokazilo o plačilu kupnine.

4.3 Napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva

❖ Splošno pravilo

Izdatki nakupa, uporabe in vzdrževanja napeljav, strojev, opreme in pohištva so upravičeni, če so skladni s cilji operacije, razen če OU ali veljavna shema državnih pomoči določita drugače.

Nakup rabljene opreme ni upravičen strošek.

❖ **Posebna pravila**

Nakup prevoznih sredstev je upravičen le v okviru razvojnih prioritet tehnične pomoči za izvajanje kontrol na kraju samem po 13. členu Uredbe 1828/2006/ES in OP ROPI (prednostni usmeritvi Letalska in letališka infrastruktura ter Zmanjšanje škodljivega delovanja voda).

2. odstavek 11. člena Uredbe (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999 določa, da nakup pohištva, opreme, napeljav, strojev in vozil ni upravičen do prispevka iz ESS. Izjema je nakup napeljav, strojev, opreme, pohištva v okviru omejitev, ki veljajo za dopolnilno financiranje.

❖ **Pogoji upravičenosti**

Napeljave, stroji, oprema, pohištvo in prevozna sredstva se uporabljajo za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji.

Definicije:

• **Investicije v napeljave, stroje, opremo, pohištvo in prevozna sredstva**

V to kategorijo sodijo izdatki za investicije, ki so neposredno povezane s cilji projekta. V tem primeru je lahko upravičen izdatek polna nabavna cena.

• **Nakup napeljave, strojev, opreme, pohištva in prevoznih sredstev, ki se uporabljajo kot podpora pri izvajanju projekta**

V to kategorijo sodi nakup opreme, ki ni izključno povezana s cilji projekta in ki se ne uporablja samo za namen projekta. Primer za tako opremo je lahko nakup računalnikov. V tem primeru so upravičeni stroški amortizacije za obdobje trajanja projekta. Celotni stroški amortizacije so upravičeni, kadar je trajanje projekta enako ali daljše kot amortizacijska doba.

• **Zakup (lizing)**

Upravičen je znesek za zakup, ki ga zakupnik plača zakupodajalcu in je dokazan s potrjenim računom ali knjigovodsko listino enake dokazne vrednosti. Zakupnik mora predvsem dokazati, da je bil zakup stroškovno najbolj učinkovit način za uporabo opreme. Če bi bili pri drugem načinu (na primer najemu opreme) stroški nižji, presežek stroškov ni priznan kot upravičen strošek.

❖ **Dokazila:**

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih;
- pogodba ali naročilnica;
- račun (Navedba oznake, tipa opreme. V primeru sestavljenih naprav/proizvodnih linij natančna specifikacija posameznih komponent, ki sestavljajo celoto.);
- dokazilo o dobavi opreme oziroma posamezne komponente v primeru sestavljenih naprav/proizvodnih linij (za dobave iz EU: dobavnica, tovorni list; v kolikor gre za uvoz: dobavnica, EUL, tovorni list);

- dokazilo, da je kupljena oprema nova (razvidno leto izdelave - garancije, certifikati, tehnične specifikacije, potrdila proizvajalcev);
- izjava o namenskosti opreme (za kaj se bo uporabljala in kdo bo njen lastnik po koncu operacije);
- dokazilo o plačilu.

4.4 Investicije v neopredmetena sredstva

❖ Splošno pravilo

Izdatki za nakup in stroški vzdrževanja neopredmetenih sredstev, ki vključujejo programsko opremo, patente, licence, know-how ali nepatentirano tehnično znanje in podobne pravice, so upravičeni do sofinanciranja.

❖ Pogoji upravičenosti

Neopredmetena sredstva se uporabljajo za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji.

❖ Dokazila:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih;
- pogodba ali naročilnica;
- račun;
- izjava o namenskosti neopredmetenih sredstev (za kaj se bodo uporabljala in kdo bo njihov lastnik po koncu operacije);
- dokazilo o plačilu.

5 Stroški uporabe osnovnih sredstev

5.1 Amortizacija nepremičnin in opreme

❖ Pogoji upravičenosti:

Stroški amortizacije opreme so upravičeni v primeru, če:

- se stroški amortizacije izračunajo v skladu z ustreznimi računovodskimi predpisi;
- se stroški nanašajo izključno na dobo sofinanciranja tega projekta;
- so izdatki vključeni v bilanco stanja ali seznam osnovnih sredstev.

Stroški amortizacije (namesto polne nabavne cene) se priznajo kot upravičen strošek, če je doba koristnosti sredstev (opredmetenih osnovnih in neopredmetenih sredstev) daljša od dobe trajanja projekta (ki ne pomeni obdobja sofinanciranja).

Stroške amortizacije opreme je treba obračunati v skladu z nacionalnimi predpisi o obračunavanju amortizacije.

Amortizacija se obračunava proporcionalno v vsakem ustreznem periodičnem poročilu. Vračilo stroškov amortizacije sredstev ni mogoče v celoti zahtevati samo v enem obdobju, ampak jih je treba razporediti glede na celotno dobo trajanja projekta.

Upravičen je samo proporcionalni del stroškov amortizacije glede na delež uporabe napeljave, strojev, opreme, pohištva in prevoznih sredstev za izvajanje projekta. Znesek (uporabljeni odstotek in čas trajanja) mora biti revizijsko preverljiv. Stroški amortizacije sredstev nikoli ne morejo preseči njihove nabavne vrednosti.

❖ **Dokazila:**

- izpis iz registra osnovnih sredstev za sredstva, ki se amortizirajo in so predmet sofinanciranja; predstavljena metodologija izračuna amortizacije za obdobje sofinanciranja operacije in načina obračunavanja;
- izjava, da nakup nepremičnin oz. opreme ni bil financiran z javnimi sredstvi in da je amortizacija obračunana v skladu z veljavno zakonodajo.

6 Stroški plač in povračil stroškov v zvezi z delom

6.1 Stroški plač

❖ **Splošno pravilo**

Stroški plač ter druga povračila stroškov v zvezi z delom zaposlenih na operaciji so upravičeni do sofinanciranja.

Kot zaposleno osebje se razumejo člani projektne skupine, ki so z upravičencem sklenili pogodbo o delovnem razmerju.

Zaposleni lahko dela na operaciji polni delovni čas. Polni delovni čas pomeni osem ur na dan, pet dni v tednu, kar v povprečju zneske 174 ur v mesecu. V primeru, da ima oseba sklenjeno pogodbo o zaposlitvi (bodisi za določen ali nedoločen čas) in dela na operaciji polni delovni čas, je upravičen strošek njegova plača ter druga povračila stroškov v zvezi z delom v celoti.

V primeru, da zaposleni dela na projektu le del delovnega časa, se njegov strošek obračuna v proporcionalnem deležu, z upoštevanjem obsega opravljenega dela. Osnova za določanje upravičenih izdatkov je mesečno število opravljenih ur na operaciji. Število opravljenih ur izhaja iz evidence opravljenega dela, ki jo mora upravičenec obvezno voditi posebej za vsako osebo, ki sodeluje na operaciji z delom delovnega časa.

Urna postavka se lahko izračuna na dva načina:

- na podlagi normativnega izračuna tako, da se upošteva povprečni mesečni fond ur,
- ali na podlagi dejansko opravljenih ur v posameznem mesecu.

Število ur ne sme presegati omejitev, ki jih določa nacionalna zakonodaja.

❖ **Opredelitev upravičenih stroškov plač in povračil stroškov v zvezi z delom**

Upravičeni stroški zajemajo:

- plače z vsemi pripadajočimi davki in prispevki delavca in delodajalca – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji;
- povračila stroškov v zvezi z delom (prehrana med delom, prevoz na delo in z dela, potni stroški) – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji;
- nadomestila plače (npr. boleznine do 30 dni), če delodajalec ne povrne stroškov dela iz drugih virov;
- drugi osebni prejemki v skladu z veljavno zakonodajo (regres za letni dopust, odpravnine, ipd., v primeru delnega dela na projektu v sorazmernem deležu);
- dodatno pokojninsko zavarovanje (če je za delodajalca zakonsko obvezno) ter zavarovanje za poškodbe pri delu.

Stroški, ki niso upravičeni do sofinanciranja, so:

- prispevki za druge zavarovalne premije, ki niso zakonsko določene, kot npr. življenjska, nezgodna in druga zavarovanja, drugo dodatno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, prostovoljno zavarovanje;
- odpravnine (razen v primerih iz prejšnjega odstavka);
- solidarnostne pomoči;
- različne bonitete;
- letne stimulacije in druge nagrade;
- jubilejne nagrade.

❖ **Dokazila:**

- dokumentacija v postopku javnega natečaja oziroma postopka po ZDR (v primeru novih zaposlitev za operacijo v javnem sektorju);
- kopija pogodbe o zaposlitvi ALI drug pravni akt, s katerim je zaposlena oseba razporejena na delo na operaciji (ob prvem zahtevku za izplačilo oziroma ko pride do spremembe);
- mesečna časovnica (v primeru, da gre za zaposlitev na operaciji za polni delovni čas, mesečna časovnica NI potrebna) in izpis iz evidence ur na projektu. V kolikor zaposleni opravlja delo na več projektih, izpolni skupno časovnico za vse projekte;
- plačilni list ALI obračunski list za posamezni mesec z metodologijo izračuna urne postavke z navedbo datuma izplačila in podpisom odgovorne osebe upravičenca;
- potrdilo DURS-a o plačanih davkih in prispevkih;
- dokazilo o plačilu.

6.2 Stroški službenih potovanj

❖ Splošno pravilo

Povračila za izdatke potovanj in dnevnic, povezanih s projektom lahko upravičenec uveljavlja samo za pri njem zaposlene osebe.

Praviloma velja, da je treba izbrati najbolj ekonomičen način prevoza in bivanja. Dnevnice za potovanje in bivanje so upravičen izdatek, če jih upravičenec zaposlenim dejansko tudi izplača.

Če oseba potuje s svojim avtomobilom, se lahko izdatki za prevoz priznajo do višine uradne nacionalne kilometrine iz uredbe.

Za vsako osebo posebej in vsako potovanje je treba predložiti pravilno izpolnjen potni nalog z vsemi priloženimi računi, tj. dokazili o nastalih izdatkih (hotelski račun, vozovnica itd.). Potovanje in njegov namen mora biti razviden tudi v časovnici osebe.

Za zunanje sodelavce je treba potne stroške in stroške bivanja vključiti v pogodbo, ki je sklenjena z njimi.

❖ Dokazila:

- pravilno izpolnjen potni nalog, vključno z obračunom potnih stroškov, s priloženimi vsemi računi oz. dokazili za nastale stroške (hotel, vozovnica, plačilo parkirnine, ...);
- kopije dokazil o namenu in udeležbi (vabilo, zapisnik, lista prisotnosti, poročilo o službeni poti,...);
- račun za nakup letalske karte, račun za kotizacijo in pravna podlaga za izdajo računa;
- dokazilo o plačilu.

7 Posredni stroški

❖ Splošno pravilo

Posredni stroški so stroški, ki so povezani z neposrednimi aktivnostmi operacije (investicije, delo) in se izračunajo po ključu.

Posredni (operativni) stroški so upravičeni, če temeljijo na resničnih, dejansko plačanih stroških, ki se lahko po ustrezno utemeljeni, pošteni in nepristranski metodi pripišejo izvajanju določenega projekta.

Primeri ključev:

- ključ "število ljudi, ki delajo na projektu / število zaposlenih v organizaciji ali oddelku" ali
- ključ "število opravljenih ur na projektu / skupno število opravljenih ur v organizaciji ali oddelku";
- ključ "kvadratni meter površine, ki jo uporabljajo zaposleni, ki delajo na projektu / površina organizacije ali oddelka".

Vrste upravičenih posrednih stroškov in njihov delež so v primeru operacij, ki se izvajajo po pravilih državnih pomoči, določene v veljavnih shemah državnih pomoči, v drugih primerih pa so podrobneje določeni v okviru posameznega instrumenta.

Primeri upravičenih posrednih stroškov so:

- stroški elektrike, ogrevanja in komunale,
- stroški telekomunikacij,
- amortizacija osnovnih sredstev, ki ni neposredno vezana na operacijo,
- stroški potrošnega materiala in drobnega inventarja, ki se uporablja na operaciji,
- stroški režije in administracije,
- stroški rednega vzdrževanja,
- zavarovanje zemljišč, stavb in opreme.

Primeri neupravičenih posrednih (operativnih) stroškov:

- najem samemu sebi (»notranji izračun najemnine«), to pomeni prikaz stroškov najema upravičenca za uporabo lastne nepremičnine ali infrastrukture (enako velja za primere, ko je upravičenec večinski lastnik družbe, ki daje nepremičnine oz. infrastrukture v najem);
- stroški notarskih in odvetniških storitev, razen v posebej odobrenih primerih;
- stroški, povezani s finančnimi transakcijami, razen v posebej odobrenih primerih;
- dolžniške obresti;
- zamudne obresti;
- odhodki za kazni, globe, pogodbene kazni, stroški sodnega postopka in drugi podobni stroški;
- stroški, ki so vključeni v drugi vrsti stroškov.

❖ Dokazila

- račun;
- dokazilo o plačilu.

Organ upravljanja ima možnost izbire med štirimi možnostmi upravljanja nepovratnih pomoči, ki jih sofinancirajo programi ESS in ESRR:

- dejanski stroški, ki vključujejo tako neposredne kot posredne stroške;
- posredni stroški, izračunani na podlagi stopnje pavšala neposrednih stroškov;
- pavšalni stroški, izračunani na osnovi standardnega obsega stroškov na enoto;
- enkratna izplačila (lump sums).

Navedene kategorije se pri izvajanju OP RČV (ESS) lahko kombinirajo, vendar morajo s ciljem preprečevanja dvojnega financiranja istih izdatkov:

- vsaka pokrivati različno kategorijo upravičenih stroškov,
- biti uporabljene za različne projekte v okviru ene operacije (operacija je projekt ali skupina projektov).

a) Posredni stroški, izračunani na podlagi stopnje pavšala neposrednih stroškov

Pavšalna plačila se uporablja samo v primerih, kjer gre za dodeljevanje nepovratnih sredstev in so prijavljeni izdatki normalno upravičeni s plačanimi računi in drugimi računovodskimi dokumenti enake dokazne vrednosti. Takrat, ko so neposredni stroški jasno določeni v odločbi o dodelitvi nepovratnih sredstev oziroma pogodbi o sofinanciranju in zadostno utemeljeni s strani upravičencev s pomočjo spremnih plačanih računov, lahko upravičenci uporabijo dogovorjen pavšal in upravičijo posredne stroške, ki so povezani z operacijo brez kakršnekoli dodatne utemeljitve (dokazila niso potrebna).

Znotraj iste operacije se lahko izbere le ena izmed možnosti: ali so posredni stroški prijavljeni na podlagi dejanskih izdatkov ali pa so prijavljeni na podlagi pavšala, ki je določen v odločbi o dodelitvi nepovratnih sredstev oziroma pogodbi o sofinanciranju.

Dejansko nastali neposredni stroški služijo kot podlaga za izračun posrednih stroškov, zato bo kakršnokoli znižanje neposrednih stroškov vplivalo na višino posrednih stroškov, izračunanih na podlagi stopnje pavšala. Kakršenkoli prihodek, ustvarjen v okviru operacije, je treba odšteti od skupnih prijavljenih stroškov v okviru te operacije.

OP RČV

Potrjena stopnja pavšala za OP RČV je v višini 15% neposredno upravičenih stroškov. Kot neposredni stroški so v primeru ESS (OP RČV) opredeljene naslednje glavne vrste direktnih stroškov, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS). Spodaj navedeni neposredni stroški predstavljajo osnovo za izračun pavšala za posredne stroške:

- stroški plač in drugi stroški dela (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalca za socialno varnost, davek na izplačane plače za neposredno zaposlene na projektu, dnevnice, nočitve in prevozi zaposlenih na projektu, kot na primer: vodja projekta, raziskovalec... Tudi v primeru, če zaposleni na projektu ni zaposlen 100%, njegov strošek plače predstavlja direkten stroške operacije. Uveljavlja se sorazmerni delež stroška plače, ki sovпада z deležem dejansko opravljenega dela na projektu. Izračun deleža je utečen postopek in tako za upravičence ne predstavlja dodatnih stroškov.);
- stroški storitev zunanjih izvajalcev (avtorske pogodbe, podjemne pogodbe, plačila za delo na projektu preko študentskega servisa ter strokovnega izobraževanja);
- stroški informiranja in obveščanja javnosti.

OP RR

Predvidena stopnja pavšala za OP RR je v višini 20% neposredno upravičenih stroškov. Kot neposredni stroški so v primeru ESRR (OP RR) opredeljene naslednje glavne vrste direktnih stroškov, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS). Spodaj navedeni neposredni stroški predstavljajo osnovo za izračun pavšala za posredne stroške:

- stroški plač in drugi stroški dela;
- stroški zunanjih storitev;
- stroški materiala;
- stroški nematerialnih investicij (nakup intelektualne lastnine);

- stroški nakupa opreme **ALI** strošek amortizacije osnovnih sredstev za potrebe projekta (v kolikor je upravičen neposreden strošek nakup opreme, je strošek amortizacije za to isto opremo neupravičen strošek).

Uporaba pavšala za posredne stroške se določi za posamezen instrument. Organ upravljanja ob potrditvi instrumenta preveri predvsem ustreznost upravičenih neposrednih stroškov, ki predstavljajo osnovo za izračun pavšala, razmerje med različnimi vrstami upravičenih neposrednih stroškov, tip operacije in vrsto potencialnih upravičencev.

V primeru uporabe pavšala skupna dodeljena sredstva (neposredni stroški in 20% pavšal) ne smejo presegati stopnje intenzivnosti državne pomoči, kot to določa shema državne pomoči po kateri se operacija izvaja.

b) Pavšalni stroški, izračunani na osnovi standardnega obsega stroškov na enoto

V primeru pavšalnih stroškov, izračunanih na osnovi standardnega obsega stroškov na enoto, operacija prejme nepovratna sredstva na podlagi količinsko opredeljenih dejavnosti, učinkov ali rezultatov, pomnoženih s standardnim obsegom stroškov na enoto, ki ga določi OU.

Standardni obseg stroškov na enoto se načeloma uporablja za enostavno določljive količine, kot npr. število ur usposabljanja, število dni usposabljanja, pridobljena spričevala/potrdila, končani moduli usposabljanja, število svetovalnih ur, število nočitev ali obrokov.

Uporaba standardnega obsega stroškov na enoto načeloma poda približek dejanskim stroškom operacije. V nasprotju z enkratnimi izplačili ta metoda ni osnovana na vnaprej določen skupnem znesku za nek rezultat operacije, ampak je končni znesek, izplačan upravičencu, odvisen od rezultata - doseženih količin.

Posledično morajo biti ob uporabi standardnega obsega stroškov na enoto upoštevani naslednji elementi:

- Podlaga za izračun obsega stroškov na enoto v operaciji mora biti poštena, pravična in preverljiva. Vzpostavitev standardnega obsega stroškov na enoto je treba utemeljiti.
- Glede na to, da bodo plačila izračunana na podlagi količin, mora upravičenec prijavljene količine potrditi, upravičiti in dokumentirati, kar pomeni, prikazati, da so bile dejavnosti ali učinki dejansko realizirani.

❖ Dokazila:

- podlaga za izračun standardnega obsega stroškov na enoto (količinsko opredeljene dejavnosti, učinki ali rezultati);
- upravičenec mora prijavljene količine potrditi, upravičiti in dokumentirati.

c) Enkratna izplačila (lump sums)

V primeru enkratnih izplačil so vsi upravičeni stroški ali del upravičenih stroškov operacije povrnjeni na podlagi vnaprej določenega enkratnega izplačila (utemeljena določitev zneska), v skladu z vnaprej določenimi določbami dogovora o dejavnostih in/ali rezultatih. Nepovratna sredstva so plačana, če so izpolnjene vnaprej določene določbe dogovora o dejavnostih in/ali rezultatih.

Možnost uporabe enkratnih izplačil je uporaba načela proporcionalnosti za administrativno razbremenitev pri majhnih operacijah in dostop NVO k strukturnim skladom.

Enkratna izplačila se uporabljajo za zneske pod 50.000 €. Ta znesek ustreza javnemu prispevku za dejavnost, ki je podprta preko enkratnega izplačila (brez zasebnih prispevkov).

Končni znesek nepovratnih sredstev je plačan na podlagi fizičnega zaključka operacije, ustrezno potrjen s strani upravičencev in preverjen s strani organa upravljanja/posredniškega telesa, brez potrebe za utemeljitev dejanskih stroškov. V tem primeru ni referenc na posamezne finančne spremne dokumente za izdatke, izračunane na podlagi enkratnega izplačila, kar metodo razlikuje od operacij, ki temeljijo na dejanskih stroških. Prav tako kot uporaba standardnega obsega stroškov na enoto uporaba enkratnih izplačil načeloma poda približek dejanskim stroškom operacije.

Posledično je ob uporabi enkratnih izplačil treba upoštevati naslednje elemente:

- Izračun enkratnega izplačila mora biti pošten, pravičen in preverljiv. Določitev zneska enkratnega izplačila mora biti utemeljena, utemeljitev z vsemi podrobnostmi za določitev enkratnega izplačila pa predstavlja del revizijske sledi za operacijo.
- Glede na to, da bodo plačila izračunana na podlagi realizacije operacije, določene v odločbi o dodelitvi nepovratnih sredstev, morajo biti dokazila o izvedbi operacije potrjena s strani upravičenca, ter utemeljena in dokumentirana.

❖ **Dokazila:**

- utemeljena določitev zneska enkratnega izplačila v skladu z vnaprej določenimi določbami o dejavnostih in rezultatih;
- upravičenec mora predložiti dokumente, ki so zapisani v določbah sporazuma o enkratnih izplačilih.

8 Stroški informiranja in obveščanja javnosti

❖ **Splošno pravilo**

Stroški informiranja in obveščanja javnosti so upravičeni stroški.

Primeri upravičenih stroškov informiranja in obveščanja javnosti:

- stroški organizacije in izvedbe dogodkov, delavnic in seminarjev;
- stroški izdelave ali nadgradnje spletnih strani;
- stroški oglasov in objave oddaj v medijih;
- stroški svetovanja na področju informiranja in obveščanja javnosti;
- stroški oblikovanja, priprave na tisk, tiska in dostave gradiv;
- stroški obdelave člankov v medijih in analize klipov;
- stroški javnih objav;
- stroški nastopov na sejmih in razstavah ter
- drugi stroški informiranja in obveščanja javnosti.

❖ **Dokazila:**

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih;
- pogodba ali naročilnica;
- račun;
- dokazilo o izvedbi (npr. natisnjen oglas, objava, naznanilo, posneta oddaja, kopija internetne strani, drug izdelek, vabilo na novinarsko konferenco/delavnico in seznam udeležencev, ...);
- dokazilo o plačilu.

9 Davek na dodano vrednost (DDV)

❖ **Splošno pravilo**

DDV se lahko vključi v finančni načrt kot upravičen strošek le v primeru, da upravičenec nima pravice do odbitka DDV. **Obračunani DDV tudi ni upravičen strošek, če upravičenec ne uveljavi pravice do odbitka DDV.**

Pri načrtovanju upravičenih stroškov in izdatkov je treba biti pozoren na DDV status. Obstajajo 3 možnosti:

- če je upravičenec identificiran za namene DDV in ima pravico do odbitka celotnega DDV, se DDV ne sme vključiti med upravičene stroške in izdatke (to pomeni, da je DDV neupravičen strošek in se mora financirati iz lastnih virov),
- če je upravičenec identificiran za namene DDV in nima pravice do odbitka DDV, se DDV lahko vključi med upravičene stroške in izdatke (to pomeni, da je celoten znesek DDV upravičen strošek),
- če je upravičenec identificiran za namene DDV in ima pravico le do delnega odbitka DDV, se DDV lahko vključi med upravičene stroške in izdatke le v višini neodbitnega deleža (to pomeni, da je DDV delno upravičen, delno pa neupravičen strošek oziroma izdatek).

❖ **Dokazila:**

- potrdilo pristojnega davčnega urada, iz katerega je razvidno ali je upravičenec kot davčni zavezanec v obdobju črpanja sredstev kohezijske politike identificiran za namene DDV ter namen, za katerega se potrdilo izdaja;
- če je iz potrdila razvidno, da je upravičenec kot davčni zavezanec identificiran za namene DDV, mora biti iz potrdila razvidno še, kakšne dejavnosti opravlja:
 - dejavnosti, od katere ima pravico do odbitka celotnega DDV
 - neobdavčljive in/ali oproščene dejavnosti, od katerih nima pravice do odbitka DDV ali
 - neobdavčljive in/ali oproščene dejavnosti, od katerih nima pravice do odbitka DDV ter obdavčene dejavnosti, od katerih ima pravico do odbitka DDV (v tem primeru mora biti iz potrdila razviden odbitni delež DDV).

10 Stroški zunanjih storitev

❖ Splošno pravilo

Ta vrsta stroškov vsebuje stroške storitev, ki jih izvedejo zunanji izvajalci v okviru operacije in so potrebni za operacijo. Stroški zunanjih storitev so praviloma upravičeni, če so predvideni v shemi državne pomoči oziroma v instrumentu.

Delo zunanjih sodelavcev ne more biti opredeljeno kot pavšalno plačilo v odstotku celotnih stroškov operacije oziroma posameznih dejavnosti.

Stroški, ki se nanašajo na vsebino projekta in ki jih upravičencu zagotavljajo tretje osebe, lahko vključujejo na primer:

- svetovalne storitve (pravno, finančno, trženjsko,... svetovanje, storitve inženiringa);
- projektno vodenje oz. koordinacijo projekta (po podjemni pogodbi oz. postopku po ZJN);
- prevajalske storitve;
- storitve izobraževanja in usposabljanja;
- svetovanje s področja IKT;
- administrativno tehnične storitve;
- storitve izdelave študij, raziskav, vrednotenj, ocen, strokovnih mnenj in poročil;
- storitve s področja informiranja in obveščanja javnosti.

❖ Dokazila:

Za delo po pogodbi o opravljanju storitev:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- pogodba o opravljanju storitev (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- dokazilo o opravljeni storitvi (npr. poročilo o opravljenih storitvah);
- račun;
- kopija dokazila o plačilu.

Za delo po podjemni pogodbi:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- pogodba o opravljanju storitev (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- dokazilo o opravljeni storitvi (npr. poročilo o opravljenih storitvah);
- račun;
- kopija dokazila o plačilu.

Za delo preko študentskega servisa:

- napotnica študentskega servisa;
- poročilo o opravljenem delu;
- račun študentskega servisa;
- dokazilo o plačilu.

Za delo po avtorski pogodbi:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločbi/sklepu o potrditvi operacije v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- avtorska pogodba (le ob prvem zahtevku za plačilo);
- dokazilo o opravljeni storitvi (odvisno od storitve – avtorski izdelek);
- dokazilo o plačilu.

11 Instrumentni finančnega inženiringa

Glede na specifična izvedbena določila veljavnega evropskega regulatornega okvira evropske kohezijske politike za izvajanje instrumentov finančnega inženiringa in z namenom, da se v praksi razumevanje in razlaga poenoti in se jasneje opredeli ločnica od izvajanja nepovratnih oblik financiranja, navodila v tem delu razlagajo specifično uporabo izvedbenih določil.

❖ Splošno pravilo

Z upoštevanjem dvo-nivojskih izvedbenih specifik instrumentov finančnega inženiringa, kot so opredeljene v 78 (6) členu Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006, pomeni opredeljevanje stroškov: (i) najprej vplačilo pri vzpostavljanju skladov ali holdinških skladov ali s prispevanjem vanje ter v nadaljevanju (ii) zagotavljanju sredstev instrumentov finančnega inženiringa za končne prejemnike. Zagotavljanje sredstev instrumentov finančnega inženiringa za končne prejemnike, mora biti utemeljeno z operativnim programom in je druge narave, kot je to v primeru zagotavljanja nepovratnih oblik financiranja. Ta razlika je utemeljena v tem, da je določitev upravičenosti stroškov instrumentov finančnega inženiringa v skladu s 78 (6) členom Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006, ki je drugačna od običajnih pravil iz 56. člena Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006, in da se ta zagotavlja ob delni ali končni zaključitvi operativnega programa.

❖ Posebna pravila

Posebna pravila operacionalizirajo opredelitve iz splošnega pravila.

Z upoštevanjem specifik instrumentov finančnega inženiringa, kot so opredeljene v 44. členu Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006, se lahko iz strukturnih skladov kot del operativnega programa financirajo stroški v zvezi z operacijo, ki vključuje prispevke za podpiranje karkoli od naslednjega:

- instrumentov finančnega inženiringa za podjetja, predvsem mala in srednje velika podjetja, kot so skladi tvegane kapitala, jamstveni skladi in posojilni skladi;

- skladov za razvoj mestnih območij, tj. skladov, iz katerih se vlaga v javno-zasebna partnerstva in druge projekte, ki so vključeni v celovit načrt za trajnostni razvoj mestnih območij;
- skladov ali drugih sistemov spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente za energetska učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.

Pogoje za prispevke iz operativnih programov v instrumente finančnega inženiringa se določi v sporazumu o financiranju, ki ga skleneta ustrezno pooblaščen predstavnik instrumenta finančnega inženiringa in država članica ali organ za upravljanje ali holdinški sklad, kjer je primerno (v tem okviru se ob upoštevanju izvedbenih pravil ter smiselno opredeli zagotavljanje sredstev instrumentov finančnega inženiringa za končne prejemnike).

Z upoštevanjem specifik instrumentov finančnega inženiringa, kot so opredeljene v 78 (6) členu Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 se pri delni ali končni zaključitvi operativnega programa upravičeni stroški predstavljajo skupno:

- vsa plačila iz skladov za razvoj mestnih območij za naložbe v javno-zasebna partnerstva ali druge projekte, ki so vključeni v celovit načrt za razvoj mestnih območij; ali
- vsa plačila za naložbe v podjetja iz vsakega od zgoraj omenjenih skladov; ali
- vsa zagotovila, vključno z zneski, ki so jih za zagotovila namenili jamstveni skladi; in
- upravičene stroške upravljanja ali pristojbine (z upoštevanjem določil v 43 (4) členu Uredba Komisije (ES) št. 1828/2006); in
- vsa posojila ali jamstva za vračljive naložbe iz skladov ali drugih sistemov spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente za energetska učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.

❖ **Posebnosti na ravni stroškov za končne prejemnike (podjetja)**

Posebnosti na ravni stroškov za končne prejemnike (podjetja) se splošno preverjajo v skladu z opredelitvami v 3 poglavju revidiranih Smernica o instrumentih finančnega inženiringa (COCOF_10-0014-05-EN, Revised version 08/02/2012). Kjer revidirane Smernice o instrumentih finančnega inženiringa ne opredeljujejo specifik posebnosti na ravni zagotavljanja sredstev instrumentov finančnega inženiringa za končne prejemnike in / ali dopuščajo dodatno opredeljevanje lahko OU izda mnenje, ki specifično in dodatno opredeljeno področje upravičenosti, kot npr. »financiranja prevzema« v kontekstu »prenosa« podjetij in preverjanje sposobnosti ciljnega podjetja (ukrepanje na podlagi Operativnega programa razvoja človeških virov 2007-2013).

❖ **Dokazila**

Ob splošnih pravilih o zagotavljanju dokazil o upravičenosti stroškov in izdatkov v poglavju 3 teh navodil, se za zagotavljanje dokazovanja upravičenosti stroškov in izdatkov instrumentov finančnega inženiringa izvaja predvsem v skladu z opredelitvami v 6.1 poglavju revidiranih Smernica o instrumentih finančnega inženiringa (COCOF_10-0014-05-EN, Revised version 08/02/2012).

Del III: Posebnosti posameznih skladov

12 Kohezijski sklad

12.1 Stroški načrtovanja in priprave operacij

❖ Splošno pravilo

Stroški načrtovanja in priprave operacije so upravičeni do sofinanciranja.

❖ Posebno pravilo

Stroški priprave razpisne dokumentacije niso upravičeni do sofinanciranja.

12.2 Posredni (operativni) stroški

❖ Splošno pravilo

Posredni (operativni) stroški, ki se nanašajo na operacijo, niso upravičeni do sofinanciranja.

❖ Posebno pravilo

Stroški usposabljanja zaposlenih na operaciji in testiranja opreme na operaciji so upravičeni, kadar jih Evropska komisija ali OU potrdita z odločbo o dodelitvi pomoči oz. s sklepom o potrditvi operacije.

12.3 Stroški priprave gradbišča in gradnje

❖ Splošno pravilo

Stroški priprave gradbišča in gradnje, ki so nujni za izvedbo operacije, so upravičeni do sofinanciranja iz kohezijskega sklada.

Kadar upravičenec izvaja pripravo gradbišča ali gradnjo ali del tega za lasten račun, morajo biti stroški izkazani pregledno in po operacijah, s knjigovodskimi listinami ali listinami enakovredne dokazne vrednosti.

12.4 Stroški nakupa zemljišč v državni oz. občinski lasti ali v lasti organizacije, pristojne za izvajanje operacije

❖ Splošno pravilo

Izdatki za nakup zemljišč v državni, občinski lasti ali v lasti upravičenca, niso upravičeni za sofinanciranje iz kohezijskega sklada.

12.5 Stroški nakupa zazidalnih zemljišč

❖ Splošno pravilo

Izdatki za nakup zazidalnih zemljišč so upravičeni za sofinanciranje iz kohezijskega sklada, kadar jih Evropska komisija ali OU potrdita z odločbo o dodelitvi sredstev oz. PT s sklepom o potrditvi operacije.

12.6 Stroški nakupa nezazidanih zemljišč

❖ Splošno pravilo

Izdatki nakupa nezazidanih zemljišč so upravičeni za sofinanciranje iz kohezijskega sklada pod naslednjimi pogoji:

- nakup zemljišča mora biti nujen za izvedbo operacije;
- nakup zemljišča ne sme preseči 10 % skupnih upravičenih stroškov in izdatkov operacije;
- od uradno priznanega cenilca z ustrežno licenco ali pooblaščenega uradnega organa mora biti pridobljeno potrdilo oz. poročilo, ki izkazuje, da cena nepremičnine ne presega tržne vrednosti;
- nakup zemljišča mora z odločbo o dodelitvi sredstev oz. sklepom o potrditvi projekta potrditi Evropska komisija, OU ali PT.

12.7 Izdatki za nakup ali izdelavo naprav ali opreme

❖ Splošno pravilo

Izdatki za nakup ali izdelavo naprav ali opreme, ki bo trajno instalirana in povezana z operacijo, so upravičeni do sofinanciranja iz kohezijskega sklada pod pogojem, da so naprave ali oprema vključene v register osnovnih sredstev upravičenca, in da se jih obravnava kot osnovna sredstva, v skladu s splošno sprejetimi računovodskimi standardi.

Kadar izvaja celoto ali del priprave gradbišča ali gradnjo upravičenec, za lasten račun, izdatki za nakup ali izdelavo opreme, uporabljene med izvedbo operacije, niso upravičeni. To se nanaša na težko gradbeno mehanizacijo ter na pisarniško in drugo opremo.

Izdatki za nakup opreme, ki je kupljena ali izdelana posebej za izvedbo operacije, so upravičeni, če je oprema po uporabi brez tržne vrednosti ali se jo odpiše in je tako določeno z odločbo oz. sklepom Evropske komisije ali OU o potrditvi operacije.

❖ Posebno pravilo

Izdatki za nakup prevoznih sredstev so upravičeni le v okviru prednostnih usmeritev Letalska in letališka infrastruktura ter Zmanjšanje škodljivega delovanja voda.

12.8 Stroški izgradnje parkirišč

- ❖ Splošno pravilo
Stroški izgradnje zunanjih in notranjih parkirišč niso upravičen strošek iz kohezijskega sklada.
- ❖ Posebno pravilo

Stroški izgradnje zunanjih in notranjih parkirišč so izjemoma upravičen strošek, če so parkirišča funkcionalen del objekta in jih z odločbo o dodelitvi pomoči oz. sklepom o potrditi projekta potrjena OU ali Evropska komisija.

Stroški izgradnje parkirišč so izjemoma upravičeni na projektih iz področja javnega potniškega prometa, ki so sofinancirani v okviru OP ROPI (t.i. park and ride).

12.9 Neupravičeni stroški

Do sofinanciranja iz kohezijskega sklada niso upravičeni naslednji stroški:

- obresti na dolgove;
- nakup zemljišča v znesku, ki presega 10 % skupnih upravičenih stroškov in izdatkov operacije;
- nakup stanovanjskih objektov;
- razgradnja jedrskih elektrarn;
- povratni davek na dodano vrednost..

13 Evropski socialni sklad

13.1 Neupravičeni stroški

Do sofinanciranja iz Evropskega socialnega sklada niso upravičeni naslednji stroški in izdatki:

- obresti na dolgove;
- nakup pohištva, opreme, vozil, infrastrukture, nepremičnin in zemljišč (izdatki za nakup pohištva in opreme so upravičeni le v okviru dopolnilnega financiranja);
- povratni davek na dodano vrednost.

14 Evropski sklad za regionalni razvoj

14.1 Neupravičeni stroški

Do sofinanciranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj niso upravičeni naslednji stroški in izdatki:

- obresti na dolgove;
- nakup zemljišča v znesku, ki presega 10 % skupnih upravičenih izdatkov zadevne operacije, v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih lahko OU za operacije, povezane z ohranjanjem okolja, dovoli višji delež;
- razgradnja jedrskih elektrarn;
- povratni davek na dodano vrednost.

